

Vejle, d. 20. august 2008

Varsko: myter og fakta om førtidspension

Jeg skal bede om at følgende bliver oversendt til medlemmer Folketingets arbejdsmarkedsudvalg til orientering.

Siden 1998 er antallet af førtidspensionister imellem 15-66 år faldet med knap -12 %, [se side 2](#)

Psykisk syge unge ender på førtidspension

”Siden 2004 er der hvert år blevet tilkendt førtidspension til gennemsnitligt 302 psykisk syge unge i alderen 15 til 19. Politikere kræver loven om førtidspension ændret.” fra [\(Information d. 8. juli 2008\)](#)

- - Andel af nytilkendelser af psykisk syge under 19 år er for 70% vedkommende evnesvage. Det er kun en lille andel af psykisk syge med andre lidelser i den aldersgruppe, [se side 4](#)

Sindslidende førtidspensionister tredoblet

”På ti år er antallet af førtidspensionister med psykisk diagnose tredoblet. Men de færreste har en varig sindssygdom, siger ekspert i psykiatri og hypokondri Morten Birket-Smith fra Bispebjerg hospital.

I en rapport til Velfærdsministeriet skønner han, at ni ud af ti førtidspensionister med psykiske lidelser har fået pension uden at have en reel sindssygdom.” i Berlingske Tidende d. 14. juli 2008 : [Sindslidende førtidspensionister tredoblet \(Berlingske.dk\)](#), [se side 7](#)

”Cirkus system” vil kunne koste samfundet flere penge end der vil blive sparet ved ændring af regler for nytilkendelser af førtidspension, [se side 8](#)

De ansvarsløse lægekonsulenter i det kommunale system, [se side 8](#)

Manglende efterspørgsel efter førtidspensionister, [se side 9](#)

Med venlig hilsen

og Spred glæde...trods alt :/

Flemming Leer Jakobsen
Mindegade 26 st tv
7100 Vejle
blogger, denmarkonline.dk

Antallet af førtidspensionister er faldet med knap – 12 % siden 1998

Tabel 1: Antal førtidspensionister 15-66 år 1998 - 2008

		1998	1999	2000	2001	2002	
Hele landet	15- 19 år		663	726	691	673	755
	20-29 år		9812	9765	9411	9395	9274
	30-39 år		26144	26152	25596	25071	25069
	40-49 år		54437	54372	53494	52868	52590
	50-59 år		96960	98037	97493	96976	97302
	60-64 år		63202	62275	60332	58741	57211
	65-66 år		28112	26945	25942	25133	24478
	i alt	279330	278272	272959	268857	266679	
		2003	2004	2005	2006	2007	2008
15- 19 år		792	742	763	824	777	860
20-29 år		9230	9160	9129	9227	8518	9392
30-39 år		25480	25502	25294	25156	23329	24248
40-49 år		53319	53515	53870	54351	52587	54882
50-59 år		98217	98458	98431	97869	93523	94085
60-64 år		56751	56627	57305	58609	59282	62049
65-66 år		24028	23166	17670	6251	635	757
		267817	267170	262462	252287	238651	246273

	ændring	Procent
15- 19 år	197	29,71
20-29 år	-420	-4,28
30-39 år	-1896	-7,25
40-49 år	445	0,82
50-59 år	-2875	-2,97
60-64 år	-1153	-1,82
65-66 år	-27355	-97,31
	-33057	-11,83

98-06: Tal fra Ankestyrelsen (15- 66 år)

NB!: 18-66 år og ikke kun 18-64 år

07-08: Tal fra Danmarks statistik (18-66 år) <http://www.statistikbanken.dk/PEN11>

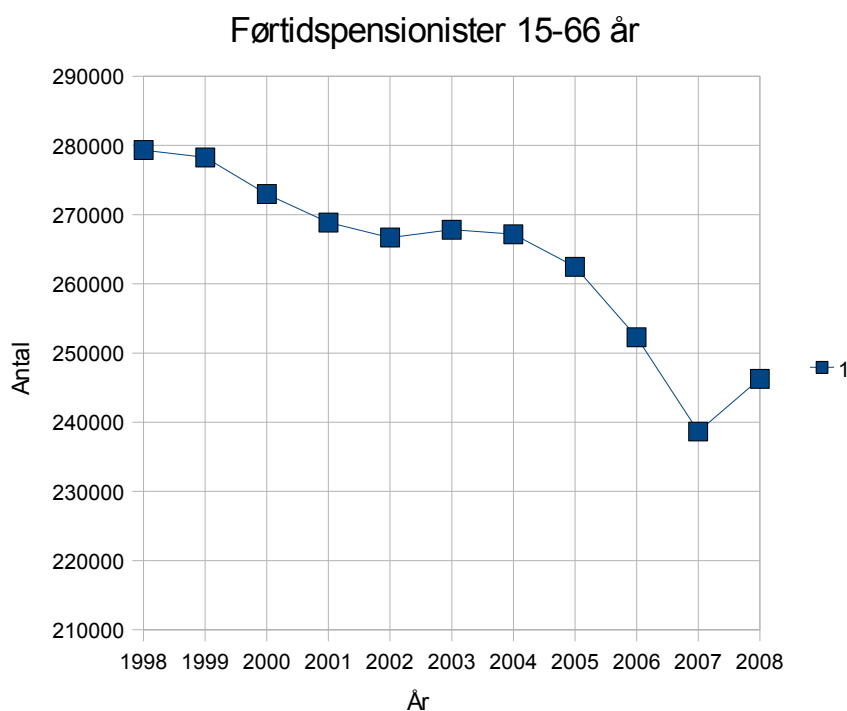
Mangelfuld redegørelse fra socialministeriet om førtidspensionister

Ved at se på det samlede antal førtidspensionister i alderen 15-66 år siden 1998 kan man se, at der er et samlet fald på knap – 12%. Modsat opgørelsen i Socialministeriets "[Redegørelse om udviklingen på førtidspensionsområdet og det rummelige arbejdsmarked - Maj 2007](#)", som opererer med inddeling i aldersgruppen for 18-64 år i tabel 1, s7 (PDF dokumentet) tager denne ovenstående opgørelse **alle** førtidspensionister med i opgørelsen. Tidligere Socialminister Eva Kjer Hansens opgørelse fjerner 25000 førtidspensionister fra statistikken i 2001 ved at afgrænse førtidspensionister til dem op til 64 år. Men det var først med virkning fra juli 2006, at folkepensionsalderen blev nedsat kortvarigt til 65 år. Folketinget satte igen folkepensionsalderen op til de 67 år med fuld virkning fra 2027 som led i velfærdforliget fra 2006.

Med sin afgrænsning får den tidl. Socialminister en lille stigning i antallet af førtidspensionister i perioden 2001 – 2006 på 0.3 %. Mens det reelle fald er på – 6% !

Grafisk fremstilling af udviklingen i antallet af førtidspensionister 1998-2008 jf. ovenstående tabeller:

Grafik nr. 1: Antal førtidspensionister 15 – 66 år

Stigning blandt de 65 – 66 årige

Man kan i Danmarks statistiks opgørelse for førtidspensionister se en stigning fra 2007 – 2008 i de samlede antal førtidspensionister over 65 år svarende til 19,2 % eller 122 førtidspensionister. De faktiske førtidspensionister er fordelt således:

Tabel 2: Antal førtidspensionister 65-66 år 2007 – 2008 af 12. august 2008

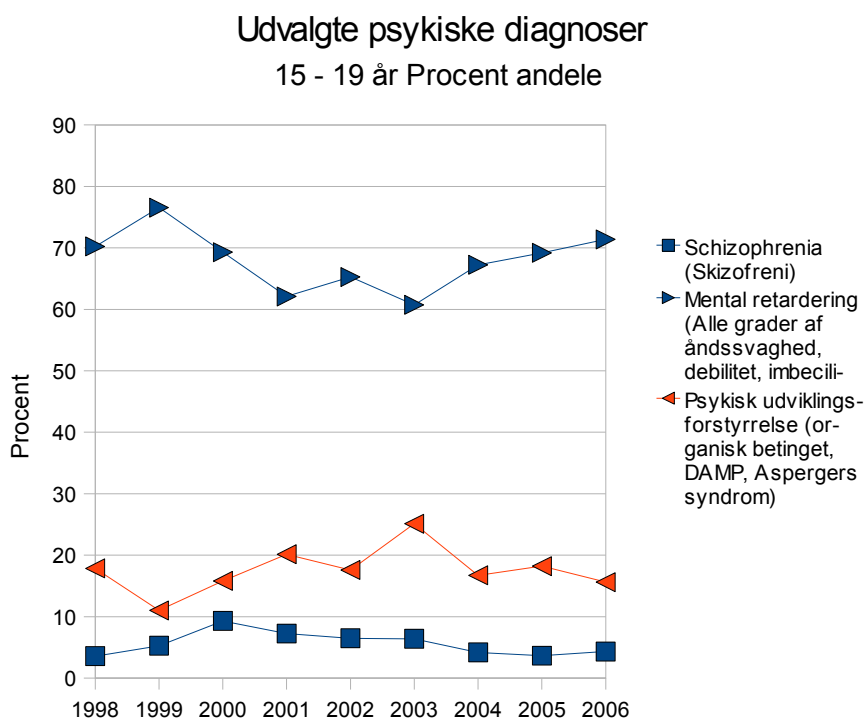
	2007	2008 Ændring	Procent	
65-66 år				
Højeste førtidspension	126	143	17	13,49
Forhøjet alm. førtidspension	171	216	45	26,32
Alm. førtidspension	23	1	-22	-95,65
Invaliditets- el. venteydelse	10	9	-1	-10
Mellemste førtidspension	275	336	61	22,18
Ny lov om førtidspension	30	52	22	73,33
i alt	635	757	122	19,21

Kilde: Danmarks Statistik <http://www.statistikbanken.dk/PEN11>

Fakta om udvalgte psykiske diagnoser

Kigger man på de reelle diagnoser bag ved nytilkendegivelser af førtidspensioner for unge under 19 år, så er den diagnose med den med højeste andel for psykiske diagnoser evnesvage. Den holder sig næsten konstant omkring de 70 % af nytilkendelser af førtidspension. [Alle tal er hentet fra Ankestyrelsens førtidspensions statistik](#). Konkret er det tabel: GLFOP2: Kommunale nytilkendelser af førtidspension efter diagnose, arbejdstilknytning, alder og køn, hvor man kan udtrække de konkrete diagnoser:

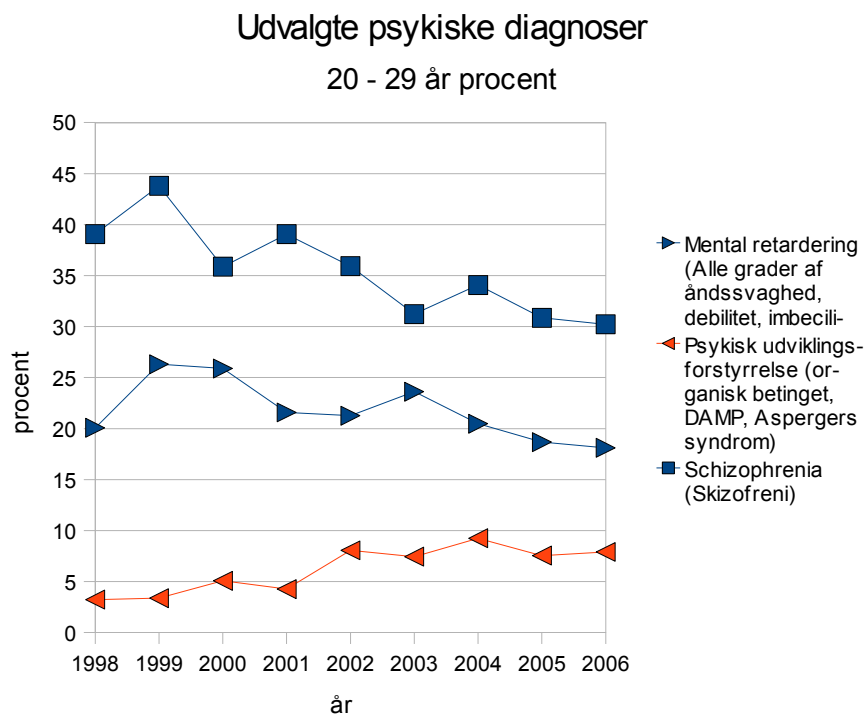
Grafik nr. 2: Procentandele 15 – 19 år af totale nytilkendelser af førtidspension, psykisk syge

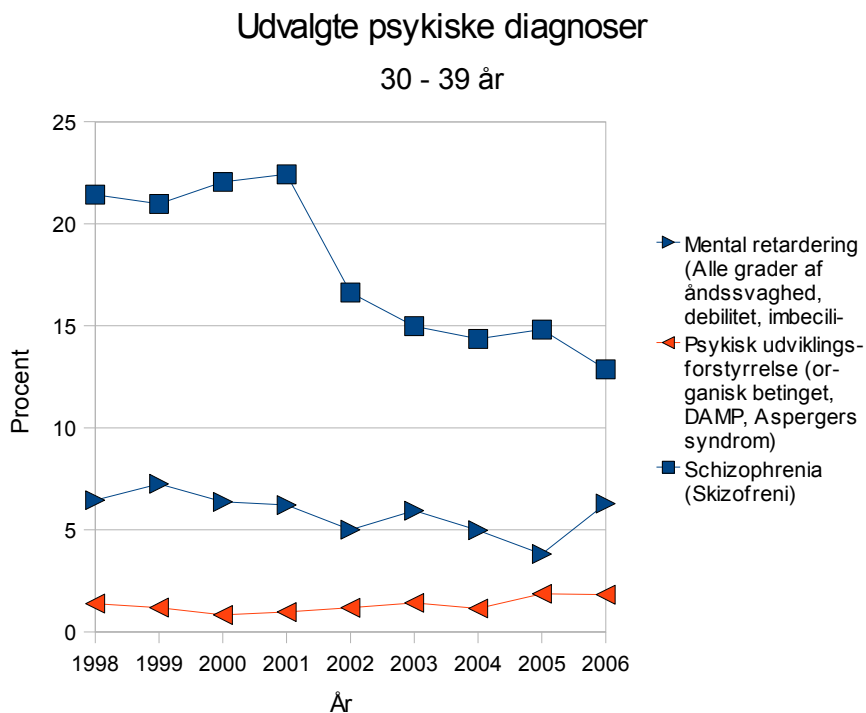
I ovenstående grafik kan man se andelen for evnesvage i aldersgruppen under 19 år ligge på omkring de 70 %. Den næsthøjeste gruppe er unge med DAMP og Aspergers syndrom på omkring 20 % i 1998 faldende til 15 % i 2006. Andelen af skizofreniramte ligger på omkring de 4 %, dog kom den i 2000 op på knap 10 %.

I aldersgruppen 20 – 29 årige ligger de evnesvage på omkring de 20 %, mens andelen af skizofreniramte er faldet fra knap 40 % til 30 % andel i 2006. DAMP og Aspergers syndrom ligger i 1998 på knap 3 % stigende til knap 8 % i 2006.

Grafik nr. 3: Procentandele 20 – 29 år af totale nytilkendelser af førtidspension, psykisk syge

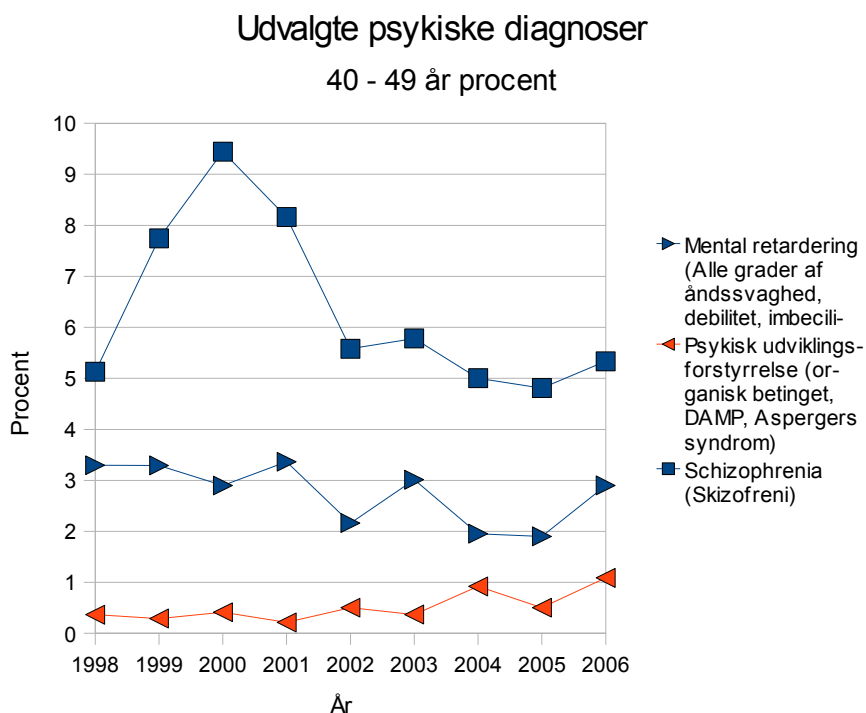

Grafik nr. 4: Procentandele 30 – 39 år af totale nytilkendelser af førtidspension, psykisk syge

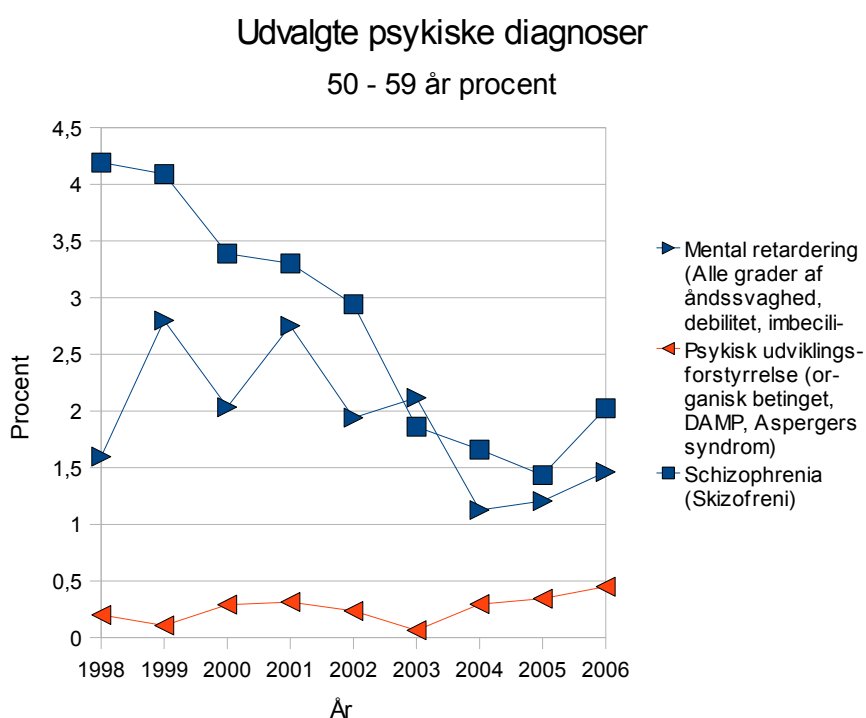

Andelen af skizofreniramte ligger på en andel på knap 22 % i 1998 faldende til knap 13 % i 2006 i aldersgruppen 30 – 39 år. Evnesvages andel lå i hele perioden på knap 6 %. DAMP og Aspergers syndrom lå på knap 1 % i hele perioden.

Grafik nr. 5: Procentandele 40 – 49 år af totale nytilkendelser af førtidspension, psykisk syge

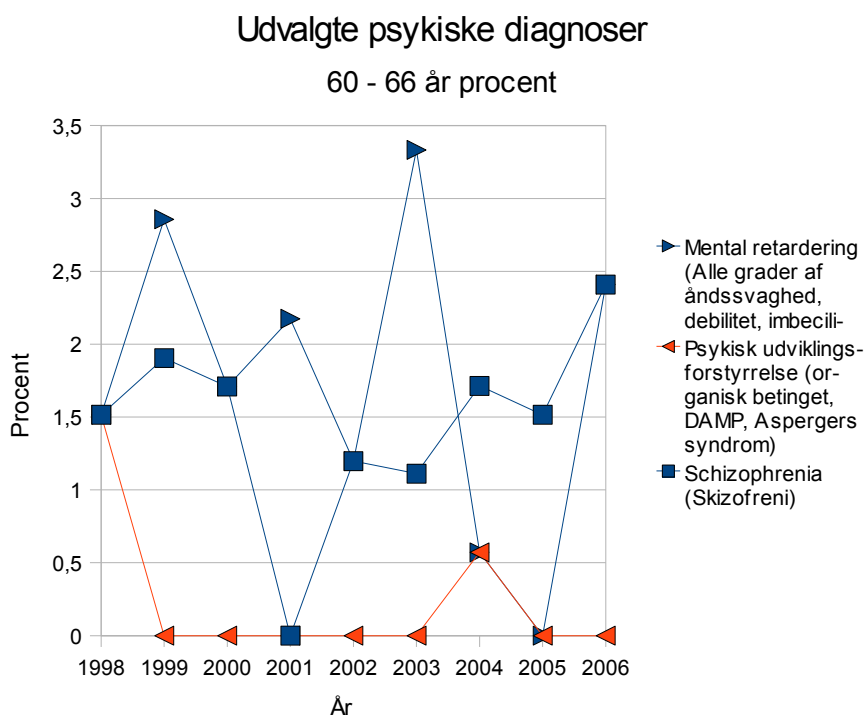
Skizofreniramte i alderen 40 – 49 år lå i 1998 på 5 % stigende til knap 10 % i 2000 faldende til omkring 5 % i 2006. Evnesvages andel lå på omkring 3 % i hele perioden. DAMP og Aspergers syndrom lå på knap under 0.5 % i 1998 stigende til 1 % i 2006.

Grafik nr. 6: Procentandele 50 – 59 år af totale nytilkendelser af førtidspension, psykisk syge

Skizofreniramte i aldersgruppe 50 – 59 år lå på knap 4 % i 1998 faldende til 2 % andel i 2006. Evnesvages andel lå på 1,5 % i 1998 med få udsving i perioden for at slutte på 1,5% i 2006. DAMP og Aspergers syndrom lå under 0,5 % i hele perioden.

Grafik nr. 7: Procentandele 60 – 66 år af totale nytilkendelser af førtidspension, psykisk syge

I aldersgruppen 60 – 66 år lå andelen af skizofreniramte på 1,5% i 1998 for at stige til knap 2,5% i 2006. Evnesvages andel i 1998 lå også på 1,5% med små udsving op til knap 3,5% i 2003 sluttende på knap 2,5 % i 2006. DAMP og Aspergers syndrom lå på 1,5% i 1998 for helt at forsvinde ud af statistikken i 2006 med 0.

Morten Birket-Smiths skøn om helbredelse af psykiske sygdomme

Angiveligt kommer psykiater og speciallæge i hypokondri med et skøn i en rapport afleveret til Velfærdsministeriet om, at 90 % af psykiske sygdomme kan helbredes over tid. Jeg kunne godt tænke mig at se, om Morten Birket-Smith er istand til helbrede evnesvage eller folk med DAMP eller Aspergers Syndrom.

Jeg finder det stærkt betænkeligt, hvis Arbejdsmarkedsudvalget benytter dette spinkle grundlag som årsag til yderligere justeringer af førtidspensionssystemet. Jeg ved fra debatten omkring førtidspensionen at der i rapporten bliver fastslået, at der mangler forskning på området. Dette blev senest påpeget af Kst. Formand for Dansk Socialrådgiverforening Bettina Post i [Berlingske Tidende d. 18. august 2008](#).

Inddrag Sundhedsudvalget til belysning af årsagen

Jeg vil på det kraftigste opfordre Arbejdsmarkedsudvalget til i samarbejde med Folketingets Sundhedsudvalg, at undersøge årsagen til stigningen i antallet af diagnosticerede psykiske sygdomme. Det kan være, at årsagen skal findes i bedre diagnosticering af psykiske sygdomme hos

både den praktiserende læge og i sygehusvæsenet over de seneste år.

For at belyse årsagerne til stigningen i psykiske sygdomme er det yderst relevant at indkalde yderligere dokumenterbar fakta fra flere kilder end bare to tilfældige psykiaters personlige skøn på området.

Cirkus system vil kunne koste mere på sigt

Jeg er klar over, at Arbejdsmarkedsudvalget leder med lys og lygte efter steder med flere hænder som led i EUs Lissabon-mål om 70% beskæftigelsesandel. Men det nytter ikke noget, at lede efter den blandt førtidspensionister. En rapport fra 2006 fra SFI viste, at der blandt førtidspensionister på den gamle ordning tildelt før 2003 var omkring 20 % med arbejde ved siden af førtidspensionen ([Førtidspensionister og arbejdsmarkedet - SFI: 08:2006](#)). Af dem var der kun omkring 9 %, som kom i nærheden af det maksimale tilladte beløb i kroner.

Den andel er i dag faldet til 2 % af førtidspensionister med skånejob (Kilde: Berlingske Business d. 18. august 2008, s10).

Det betyder, at restarbejdsevnen blandt de førtidspensionister på den nye ordning efter 2003 er ringere end dem på den gamle ordning.

Hvis Folketingets partier indfører nye tiltag, som f.eks. midlertidige førtidspensioner af 3 – 5 års varighed vil det efter min mening på sigt blive spist op af øgede udgifter på sygehuskontoen. En midlertidig førtidspension vil være et usikkerhedsmoment for de berørte og vil ikke give ro til at bearbejde og lære at leve med den psykiske sygdom. Resultatet vil blive, at kortsigtede besparelser på førtidspensioner vil medføre yderligere omkostninger i form yderligere udgifter til afhjælpning af denne utryghed i det psykiatriske sygehusvæsen.

Samtidigt vil yderligere krav om revurdering af førtidspensioner medfører yderligere tiltag til det nuværende ”Cirkus system”, som bare vil forlænge perioden før tilkendelse af en førtidspension.

Det kan ikke anbefales, da det kan risikere at forværre visse psykiske sygdomme.

De ansvarsløse lægekonsulenter

Dette svar fra nuværende sundhedsminister Jakob Axel Nielsen (C) udfærdiget af Sundhedsstyrelsen til MF, Line Barfod (Ø) fra den 2. april 2008 viser et kæmpe hul i autorisationsloven (tidl. lægeloven) for læger ansat som lægekonsulenter:

”Det følger således af autorisationsloven, at en læge ikke er omfattet af lovens §§ 17 og 20, når vedkommende ikke udøver lægefaglig virksomhed. Der er derfor ikke tale om lægefaglig virksomhed i relation til læger, der er ansat i administrative stillinger, eksempelvis lægekonsulenter, hvis der ikke består et læge/patientforhold i det konkrete tilfælde. Deres skriftlige voteringer i enkeltsager betragtes således ikke som lægeerklæringer efter autorisationslovens § 20. Det er ikke ansættelsesforholdet, der er afgørende, men lægens virke. Lægekonsulenter fungerer som udgangspunkt derfor som andre medarbejdere i forvaltningen, der arbejder under ansvar for arbejdsgiveren (eksempelvis en kommune eller en region) og dermed under forvaltningslovens bestemmelser.”

Kilde: [Folketingets web d. 2. april 2008 \(ft.dk\)](#) (PDF format)

Grundet det ovenstående svar vil det være på sin plads, at flytte vurderingen af arbejdsevnen væk fra kommunerne og over i en selvstændig uafhængig enhed, som foreslået af [Landsforeningen for Førtidspensionisters Evaluering / gennemgang af eksisterende lovmateriale Samt Forslag til forbedring af lovene i august 2006 \(ft.dk bilag 311 – 2005- 06\)](#) kaldet for Arbejdsevne vurderings institution (AEVI).

Samtidigt kan man også komme uden om de problemer, som der i visse kommuner er med lægekonsulenters tilsidesættelse af lægeerklæringer med diagnoser.

Eksempel 1:

”Jeg mødte op på jobcenter med 2 speciallægeerklæringer og en professorudtalelse og der blev lavet en recurseprofil hvorpå der blev skrevet at jeg ikke fejlede noget, for lige netop den dag var lægekonsulenten der og det tog hende 7 min at se at jeg ikke fejlede noget (7 min er en smøgs tid) trods de tre andres anbefalinger om fp”

(Kilde: [Hansen d. 2. juli 2008 \(k10.dk\)](#)) fp er kort for førtidspension.

Som det foregår nu bliver der ikke givet den samme ensartede sagsbehandling af kommunernes lægekonsulententer. Den eneste mulighed for at klage over en lægekonsulent er til den lokale borgmester som den øverste politiske ansvarlige. Det kan også give en vilkårlighed i sagsbehandlingen.

En selvstændig institution vil sikre en ensartet sagsbehandling af arbejdsevnevurderingen, hvor der kommer fokus på den enkelte borgers retssikkerhed.

Manglende efterspørgsel efter førtidspensionister og andre landtidsledige

[Jyllands-Posten kunne d. 21. juli 2008](#) skrive at erfaringer indsamlet inden for Velfærdsministeriets område viser, at virksomheder vægrer sig ved at ansætte tidligere narkomaner og førtidspensionister . Kampagnen ”Fra Udsat til Ansat” fik bevilget 28 Mio. Kr. sidste år, men virksomhederne efterspørger ikke disse former for arbejdskraft. I alt havde der kun været 400 på kursus inden for de sidste 10 måneder. Målet er, at 10.000 virksomhedsrepræsentanter inden 2010 skal på kursus.

Måske man skulle overveje, at straffe de virksomheder der ikke vil antage enten langtidsledige kontanthjælpsmodtagere, fleksjobbere eller førtidspensionister ?

Der er absolut ingen grund til, at sanktioner kun skal være et middel til motivation inden for beskæftigelsesindsatsen for arbejdssøgende.

Arbejdsgivere skal også til bidrage til, at få personer med særlige hensyn tilbage på arbejdsmarkedet.

Ellers bliver det underordnet, hvad Folketinget vedtager af ændringer på arbejdsmarkedsområdet.